

CAPITA

Cognitief assessment door de (huis)arts

Eerst worden 3 woorden ingeprent, vervolgens wordt de kloktest uitgevoerd, uiteindelijk worden de drie woorden opnieuw opgevraagd.

INPRENTING VAN WOORDEN

- Noem de volgende woorden en vraag de patiënt deze te herhalen en te onthouden. Hij mag ze maximaal driemaal herhalen.
- Vergewis u ervan dat de patiënt u goed kan horen en u ook goed verstaan heeft.
- Ga recht tegenover de patiënt zitten, en maak dat de patiënt uw lipbewegingen kan zien. Spreek traag en duidelijk.
- Er zijn drie mogelijke reeksen, KIES een reeks.
 1. Zetel, Tulp, Eend
 2. Boek, Molen, Plant
 3. Appel, Tafel, Frank

CLOCK DRAWING TEST

Doel

Testen van visuo-constructieve vaardigheden. Vermogen om complexe activiteiten te plannen.

Reden

Deze vaardigheden zijn het eerst aangetast bij dementie van het type Alzheimer, naast de geheugenstoornissen. Deze vaardigheden verdwijnen niet met de leeftijd. Zij zijn ook onafhankelijk van intelligentie en onderwijs: iedereen kan de klok lezen, ook analfabeten.

Manier

U vraagt aan de patiënt naar het uur op een klok. Hiermee test u alvast de visus van de patiënt. Indien afwijkend, gelieve dit op het formulier te vermelden en dit in rekening te brengen bij interpretatie van de test.

Daarna neemt u het blad van de kloktest en vraagt u:

***“Teken een klok en plaats alle cijfers van het uurwerk op de juiste plaats.
Zet de wijzers op kwart voor acht”.***

Dit mag u herhalen, doch u mag geen andere hints geven.

Omstandigheden van afname van de test: privacy, rustige omgeving, geen vermoeide patiënt.

Score

Er bestaan verschillende mogelijke scoresystemen.

In kader van de Capita studie wordt een punt gescoord indien volgende items te onderscheiden zijn:

- Is er een cirkel te onderscheiden? Zo ja, score een punt.
- Zijn de cijfers juist geplaatst volgens de kwadranten van de klok? Zo ja, score een punt
- Zijn de wijzers juist geplaatst (kwart voor acht)? Zo ja, score nog een punt.

Soms wordt er gebruik gemaakt van een vijfdelige score, die geeft nog meer aan waar er problemen zijn.

- Indien de cijfers en ook de wijzers juist geplaatst staan, dan is de score 1/5.
- Indien de cijfers juist geplaatst staan, doch niet de wijzers, dan is de score 2/5. Vaak zien we dat mensen met frontale dementie hier in de problemen komen, omdat ze impulsief en chaotisch te werk kunnen gaan.
- Indien de cijfers juist zijn, doch in de verkeerde kwadranten terecht komen dan is de score 3/5. Dit wijst mogelijks in de richting van de Ziekte van Alzheimer.
- Indien er fouten zitten in het aantal cijfers of sommige cijfers worden herhaald, dan is de score 4/5 en dan is het tijdsconcept verloren gegaan.
- Indien er tekens worden genoteerd die totaal niets met een uurwerk te maken hebben, dan is de score 5/5.

Interpretatie

De test is gestoord bij patiënten met visuo-constructieve apraxie en ook wanneer er fouten bestaan in het concept 'tijd'. Het vereist een goed functioneren van frontale en temporo-pariëtale functies.

De kloktest kan ook op andere manieren afwijkend zijn en wijzen op een bepaald ziektebeeld:

- één helft van de cirkel wordt gebruikt bij hemianopsie, neglect
- de cijfers verkleinen telkens meer en meer (micrografisme) dit wordt gezien bij ziekte van Parkinson
- etc..

3. Herinneren van drie woorden

/3

Vraag de patiënt de woorden op te noemen die u vóór het tekenen van de klok heeft opgesomd.

Noteer de score.

Voor elk goed woord krijgt men één punt.

Bron: Vanhalewyn M, De Lepeleire J, Ventura M, Vandewoude M, Lemaire P, Lambert M, Wagemans D (2006). Experiences of general practitioners with a simple case finding tool for cognitive impairment in elderly patients: the Capita project. Acta Neurol Belg 106, suppl 59-60, 2006. De Lepeleire J, Vanhalewyn M, Salmon E, Triaux E, Roelandts F, and Vandenberghe H (2006). Diagnostic properties of a simple case finding tool for cognitive impairment in elderly patients: the Capita project. Acta Neurol Belg 106, suppl 60, 2006.